

Συνέντευξη στη **ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΚΟΥ**

Για αρχή ενός πολέμου κατά της Ευρώπης κι όχι για μια απλή εισβολή κάνει λόγο ο **Βουλευτής Κυκλάδων** της Νέας Δημοκρατίας, πολιτικός επιστήμων και ιστορικός, **Φίλιππος Φόρτωμας** μετά τη ρωσική πολεμική επίθεση στην Ουκρανία.

► Τι συνέπειες θα έχει για την Ελλάδα η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία; Μπορεί η χώρα μας να αντέξει μια παρατεταμένη ενεργειακή κρίση που προκαλεί το μέτωπο της Ουκρανίας;

Αυτή την κρίσιμη στιγμή για την Ευρώπη και την ευρύτερη γειτονιά μας, διαπιστώνουμε όλοι πως η μετάβαση στις εναλλακτικές πηγές ενέργειας την οποία προωθεί η ελληνική κυβέρνηση, είναι πιο αναγκαία από ποτέ και πρέπει άμεσα να προχωρήσει και να βρει εφαρμογή. Η φθηνότερη ενέργεια είναι η πράσινη ενέργεια και οφείλουμε να διευρύνουμε τις πηγές προμήθειάς της, ώστε να μειώσουμε την εξάρτησή μας από τη Ρωσία και εδώ μπορεί να διαδραματιστεί ρόλο η Ρουμανία, η οποία μπορεί να αυξήσει την παραγωγή της σε φυσικό αέριο. Η διασφάλιση εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού σε περίπτωση διαταραχής της ροής φυσικού αερίου από τη Ρωσία, η οποία κάλυψε πέρυσι το 45% των συνολικών εισαγωγών στη χώρα, είναι η στρατηγική που ακολουθεί η χώρα για την αντιμετώπιση πιθανής κρίσης. Σε κάθε περίπτωση, η χώρα προετοιμάζεται για όλα τα ενδεχόμενα και στο πλαίσιο αυτό: Θα εξαντλήσουμε τις δυνατότητες του αγωγού που έρχεται από το Αζερμπαϊτζάν. Γίνεται προγραμματισμός για διασφάλιση εφοδιασμού των εγκαταστάσεων Υδροηλεκτρικού Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) στη Ρεβιθούσα, με συνεχή εκφόρτωση πλοίων. Η χρήση της Ρεβιθούσας είναι ήδη αυξημένη φέτος και αν χρειαστεί η αναζητούμενη περισσότερη φορτία ΥΦΑ. Υπάρχει ετοιμότητα για τροφοδοσία με πετρέλαιο ντίζελ των μονάδων φυσικού αερίου που έχουν τεχνικά αυτή τη δυνατότητα. Έτσι αν χρειαστεί θα μειωθεί η χρήση για φυσικό αέριο με προορισμό την ηλεκτροπαραγωγή αλλά και θα διασφαλιστεί η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

► Πώς πιστεύετε να διαμορφώνεται η γεωπολιτική σκακιέρα και ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος της Ε.Ε.;
Η επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία δεν είναι απλά μία εισβολή, αλλά η αρχή ενός πολέμου κατά της Ευρώπης. Βρισκόμαστε

ενώπιον της μεγαλύτερης στρατιωτικής εισβολής σε ανεξάρτητη χώρα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η ρωσική πολεμική επίθεση στην Ουκρανία, αποτελεί απόρροια του αναθεωρητικού εθνικισμού, δεν παραβιάζει απλά το Διεθνές Δίκαιο, θέτει σε αμφισβήτηση ολόκληρη την αρχιτεκτονική ασφάλειας της Ευρώπης. Αποτελεί το τέλος της εποχής που ξεκίνησε με την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης. Όλοι εμείς οι Ευρωπαίοι οι πολίτες βρισκόμαστε μπροστά στην απειλή του τρόπου ζωής που θεωρούμε αυτονόητο. Αυταρχικοί ηγέτες όπως ο Πούτιν δεν σταματάνε με τα λόγια και όσο υποχωρούμε αποθρασύνονται. Δεν φτάσαμε εδώ που φτάσαμε, ξαφνικά. Οι Ευρωπαίοι εταίροί μας πρέπει να λάβουν έκτακτα μέτρα αποτροπής τέτοιων απαράδεκτων παραβάσεων του διεθνούς δικαίου αλλά και να ληφθούν μέτρα στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων και φυσικά πρέπει να υπάρξει ευρωπαϊκή απάντηση σε αυτό το επώδυνο δημοσιονομικό πρόβλημα. Και τέλος η συζήτηση περί στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ γίνεται ολόένα και πιο επίκαιρη.

► Ποια μέτρα θα πάρει η κυβέρνηση για να ενισχύσει νοικοκυριά, επαγγελματίες και επιχειρήσεις που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στο ενεργειακό κόστος;
Η λύση είναι κυρίως ευρωπαϊκή.

Η ρωσική πολεμική επίθεση στην Ουκρανία αποτελεί απόρροια του αναθεωρητικού εθνικισμού

Κατόπιν ενεργειών της ελληνικής κυβέρνησης συμπεριελήφθη στο κείμενο συμπερασμάτων της Συνόδου Κορυφής η αναφορά για μέτρα έκτακτης ανάγκης για την ενέργεια που θα εξετάσει η Κομισιόν. Υπενθυμίζουμε πως ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης έχει δηλώσει ότι το ενεργειακό χρειάζεται ευρωπαϊκή λύση. Σε αυτό το πλαίσιο τοποθετήθηκε στο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η Ελλάδα ζητά τη συγκρότηση ενός Ταμείου, που θα χρηματοδοτείται από τα μελλοντικά έσοδα από το Χρηματιστήριο των Ρύπων και θα έχει στη διάθεσή του, δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ, για να δοθεί η δυνατότητα στις χώρες της Ένωσης να τα αξιοποιήσουν, προκειμένου να στηρίξουν τους καταναλωτές. Υπάρχουν ιδέες σε ό,τι αφορά τις κοινές προμήθειες. Επίσης, σημαντικό θα ήταν να υπάρχει εξάρτηση από δημοσιονομικούς κανόνες για το διάστημα που θα διαρκέσει η κρίση, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη-μέλη να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

► Το λημέρι της Αλεξανδρούπολης που έχει εξελιχθεί σε Αμερικανική Βάση πιστεύετε ότι θα δημιουργήσει πρόβλημα στις σχέσεις Ελλάδας - Ρωσίας;

Το λημέρι της Αλεξανδρούπολης από τη μία πλευρά, μπορεί να παίξει ένα σοβαρό γεωπολιτικό ρόλο, αποδεικνύοντας ότι μπορεί να συν-

δέσει τις χώρες της Βόρειας Ευρώπης και από την άλλη ενισχύει την εικόνα μιας ισχυρής και πιο ασφαλούς Ελλάδας.

Η Αλεξανδρούπολη αναβαθμίζει γεωπολιτικά την χώρα μας και «πονάει» την Τουρκία, γιατί, λίγα μόλις μίλια από τα Δαρδανέλλια, οι δυτικοί θα μπορούν, εάν χρειαστεί, να ελέγξουν την έξοδο προς τη Μεσόγειο και την είσοδο στον Βόσπορο και στη Μαύρη Θάλασσα του τουρκικού και του ρωσικού πολεμικού στόλου σε συνθήκες κρίσης.

Αποδυναμώνει ως γεωπολιτικό εργαλείο την Τουρκία και τα Στενά του Βοσπόρου, αφού οι Αμερικανοί και οι σύμμαχοί τους θα μπορούν, σε περίπτωση που η Τουρκία, παραβιάζοντας τη συνθήκη του Μοντρέ, φράξει τη διώρυγα, να χρησιμοποιήσουν το λημέρι της Αλεξανδρούπολης ως ασφαλή δίαυλο για τη μεταφορά στρατευμάτων, οπλισμού και εφοδίων και διά των συνδυασμένων μεταφορών (αυτοναπόδοδος, σιδηρόδρομος) να φτάσουν στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας. Βοηθάει λοιπόν να απεξαρτηθούν οι ΗΠΑ από την Τουρκία και αναβαθμίζει το γεωπολιτικό ρόλο της Ελλάδας. Η Αλεξανδρούπολη μπορεί να αποτελέσει πύλη προς τα Δυτικά Βαλκάνια, ενισχύοντας τη συνεργασία για τη διαφοροποίηση των πηγών και των διαδρομών ενέργειας.

► Ο Ερντογάν τάσσεται κατά των κυρώσεων σε βάρος της

«Αυταρχικοί ηγέτες όπως ο Πούτιν δεν σταματάνε με τα λόγια» αναφέρει ο **Κ. Φόρτωμας** και επισημαίνει ότι «όσο υποχωρούμε αποθρασύνονται. Οι ευρωπαίοι αρχηγοί πρέπει να λάβουν έκτακτα μέτρα αποτροπής τέτοιων απαράδεκτων παραβάσεων του Διεθνούς Δικαίου».

Ρωσίας. Πού στοχεύει με αυτόν τον άκρο τακτικισμό του;

Με το θέμα των Στενών η Τουρκία δε θα κάνει κάτι προς το παρόν, αλλά αν τα πράγματα ζορίσουν θα αναγκαστεί να πάρει θέση. Οι εξελίξεις της Ουκρανίας αποτελούν ένα κρίσιμο σημείο στις σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρώπη και τη χώρα μας, αλλά και στη θέση της στη διεθνή πολιτική σκηνή. Προφανώς και ο Ερντογάν θα προσπαθήσει να αποκομίσει τα μέγιστα οφέλη από την παρούσα συνθήκη. Όπως ο ίδιος πρόσφατα δήλωσε, μετά την επικοινωνία του με τον Πούτιν, θέλει να είναι παρών στη μείωση των εντάσεων και τη διατήρηση της ειρήνης. Διόλου που μεταφράζεται ως τη βαθιά επιθυμία της Τουρκίας να προσπαθήσει να παίξει ρόλο σταθεροποιητή. Επίσης, δεν είναι τυχαίο ότι την ημέρα της έναρξης των επιθέσεων στην Ουκρανία, πραγματοποιήθηκε πλήθος υπερτίπσεων από τουρκικά μαχητικά πάνω από το Αιγαίο. Η Τουρκία επιχειρεί να θέσει τα νήσια του Ανατολικού Αιγαίου ως γκρίζες ζώνες, κάτι που για μας είναι πλήρως απαράδεκτο.

► Η Ε.Ε. αντί να ενισχύσει τις οικονομίες των χωρών που πληπνόνται από την κρίση ανεβάζει τα επιτόκια. Αυτή η εξέλιξη θα έχει επιπτώσεις στα ελληνικά ομόλογα;

Η ουκρανική κρίση αλλάζει εντελώς τα δεδομένα και πλέον οι οικονομικές προοπτικές είναι πιο αβέβαιες. Η ΕΚΤ οφείλει να επιτρέψει μεγαλύτερη ευελιξία αναφορικά με τον χρόνον αύξησης τους. Οι επενδυτές αναμένουν ότι η ΕΚΤ θα ανακοινώσει την πρόθεσή της να τερματίσει το τακτικό πρόγραμμα αγορών ομολόγων (APP) κατά την επόμενη συνεδρίασή της στις 10 Μαρτίου, ανοίγοντας τον δρόμο για να αυξήσει τα επιτόκια έως το τέλος του έτους. Είναι, όμως, σημαντικό να μην προδικάζουμε την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ τον Μάρτιο. Πολλά μπορούν ακόμη να συμβούν βέβαια μέχρι τότε και ταυτόχρονα υπάρχει μεγάλη ανασφάλεια στη διεθνή κοινότητα. Οι οικονομικές προοπτικές είναι τώρα πολύ πιο αβέβαιες.